

אך עתה, שנקט התנא לשון "פוטרות", משמע שצרת ערוה היא רק "פטור" מיבום, ואיסורה הוא רק מצד היותה אשת אח שאין לה היתר ליבום, והרי היא כאשת אח שיש לו בנים.

אלא שעדיין יש לתהות:

ומאי איריא דתני, מדוע נקט התנא "חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן מן החליצה ומן הייבום"?

ליתני: "פוטרות צרותיהן מן הייבום לחודיה, בלבד! (2)

ומעצמנו נדע, כיון שאינה בת יבום הרי היא פטורה מן החליצה, שהרי ייבום הוא עיקר המצוה, ואם היא פטורה ממנו, משום מה תחלוץ!

ומשנינן: **אי תנא** רק "פוטרות צרותיהן מן הייבום", הוה **אמינא** שבכל זאת **מיחליץ חליצה**, על אף שיבומי לא מייבמה. (3)

כי היינו אומרים שגזירת הכתוב היא, מ"לצורר", לאסור צרת ערוה ליבום. אך יש מצווה לחלוץ לה, כדי שתתקיים לפחות מצות חליצה.

אך אין לה את הפטור העצמי של ערוה, ולכן היה מקום לומר שהיא רק אינה מתייבמת, אך עדיין היא צריכה חליצה.

וחילוק זה, בין הפטור העצמי של ערוה, ובין הפטור של צרתה, שהוא רק בגלל שהיא מתייחסת לערוה, כ"צרת ערוה", אך לא פטור שלה בעצמה, נמצא בחזון איש סימן קל ט, ביישוב קושית רבי עקיבא איגר, מפני מה צריך פסוק לצרת צרת ערוה, והרי כל צרת ערוה, כשהיא נופלת בפעם השניה, מהאח השני, היא ערות אשת אח שאין לה היתר, ומכוחה, תפטר הצרה שלה כצרת ערוה, ולא כצרת "צרה של ערוה"?!?

ויסד החזון איש, שלולי הלימוד המיוחד שצרת ערוה פוטרת צרתה, היא לא היתה פוטרת את צרתה כמו ערוה.

כי לערוה יש את הפטור העצמי, ומכוחו היא פוטרת צרתה. אבל צרת ערוה, שאין לה את הפטור העצמי, אין בכוחו לפטור צרה, אלא שחידשה תורה בלימוד של "לצורר" שאפילו צרת ערוה פוטרת צרתה, דבר שלא היינו יודעים מעצמנו, לולי חידוש הפסוק.

אכן, לפי הברכת שמואל, התחדש ב"לצורר",

2. שאלת הגמרא "ליתני מן היבום לחודיה" מתבארת על ידי רש"י שעיקר המצוה הוא הייבום, וממילא נשמע לחליצה. אלא שהוסף על כך הריטב"א "דהא חליצה — בתר יבום כתיבה". ומשמעות הדברים, שהקדמת היבום לחליצה אינה רק ענין של עדיפות במצוה, אלא שהייבום הוא עיקר המצוה, והחליצה אינה אלא במקום שאין עושים את עיקר המצוה בייבום.

3. זה שאומרת הגמרא, שאילו היתה המשנה היתה אומרת חמש עשרה נשים פוטרות מן היבום ולא היתה מוסיפה "מן החליצה", היתה הוה אמינא שצריך לחלוץ לה, מבאים רש"י והריטב"א, שהוה אמינא זאת היתה רק לענין צרת ערוה, אך לא היתה הוה אמינא כזאת שהערוה עצמה צריכה חליצה.

וההבדל בין הערוה לצרתה, הוא בכך, שלערוה יש פטור עצמי של ערוה, והפטור הזה פוטר אותה גם מהחליצה. אך לצרת ערוה אין פטור עצמי, שהרי היא עצמה אינה ערוה, אלא כיון שהיא "צרה לערוה", גילתה תורה בדרשת "לצורר" שגם היא אסורה ליבום בתורת "צרת ערוה".